

ЩОДО ПЕРСПЕКТИВ СПРИЯННЯ ВЕДЕННЮ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Т.В. Степанова

*Одеський національний університет імені І.І. Мечникова,
професор кафедри адміністративного та господарського права,
доктор юридичних наук, професор*

Прагнення України потрапити на європейський та світовий ринки як рівноправний партнер останні декілька років наша держава доводить одночасним проведенням численних реформ у різних сферах життєдіяльності, більшість яких прямо або опосередковано пов'язана з діяльністю суб'єктів господарювання та веденням бізнесу в Україні. Тому дослідження проблем, пов'язаних з вказаним напрямком, виявляються своєчасними та актуальними.

Напрямки сприяння веденню бізнесу умовно можна поділити на декілька напрямів:

1. Спрощення та автоматизація реєстрації бізнесу.

Вказаний напрям на даний час практично приведено у відповідність до європейських стандартів, оскільки створення Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань відповідно до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» значно спрощує таку реєстрацію та робить її прозорою.

Інформація про утворення нового суб'єкта господарювання протягом одного дня автоматично потрапляє до фіскальних органів, оскільки впроваджено режим «єдиного вікна» і особі не треба, як раніше, відстоювати великі черги у податковій інспекції, Пенсійному фонді та органах соціального страхування, органах статистики для постановлення на облік.

2. Спрощення та автоматизація ведення бізнесу.

Вказаний напрям знаходиться в процесі розробки та вдосконалення, хоча можна зауважити, що деякі процеси дотепер не здійснюються прозоро. Тому у цьому напрямі необхідна подальша спільна робота, дослідження позитивного зарубіжного досвіду.

Щодо законодавчого регулювання контрольної діяльності останнім часом спостерігається значний прогрес. Зокрема, Подат-

ковий кодекс України, Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» та інші акти впорядкували діяльність фіскальних та інших контролюючих органів щодо здійснення перевірок суб'єктів господарювання. Одночасно слід зауважити, що в цій сфері ще виявляються численні неузгодженості законодавчих та підзаконних актів, які необхідно усунути найближчим часом.

3. Захист прав учасників господарського обігу, в тому числі в суді.

Важливою ознакою, що сприяє розвитку бізнесу, є можливість належного захисту суб'єктами господарювання своїх прав та законних інтересів в судовому та позасудовому порядку.

На жаль, невикоріненою проблемою судової реформи став рівень довіри до даної інституції. Тому, з урахуванням зарубіжного досвіду, необхідно підвищувати інформованість громадськості щодо роботи державних органів правосуддя на користь суспільства, а також сприяти розвитку альтернативних способів вирішення справ між суб'єктами господарювання. Вказане прискорить поновлення прав та законних інтересів таких осіб та скоротить витрати на судовий розгляд справ, оскільки на даний час він в Україні є досить значним та пов'язаним з певними процедурними обмеженнями.

4. Припинення діяльності на законних підставах та у законний спосіб.

З одного боку, як було вказано вище, створення Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань відповідно до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» робить прозорим і механізм ліквідації суб'єктів господарювання, одночасно надаючи можливість кредиторам своєчасно (до внесення запису про виключення такого суб'єкта з Реєстру) отримати інформацію про припинення діяльності даного суб'єкта та заявити свої вимоги до нього.

З іншого боку, примусове припинення суб'єктів господарювання через державні механізми, зокрема, процедуру визнання суб'єкта банкрутом донедавна потребувала суттєвого вдосконалення. Проте прийняття Кодексу України з процедур банкрутства вирішило значну кількість проблем, що існували до цього часу. Одночасно не

можна визнати, що набрання даним Кодексом чинності вирішить всі проблеми, тому реформа триватиме.

Таким чином, в цілому слід визнати, що Україна останнім часом зробила значний стрибок в напрямі сприяння веденню бізнесу. При цьому бізнес, з одного боку, як динамічна система, потребує постійного пристосовування нормативної бази до його формування та розвитку. З іншого боку, бізнесу потрібна внутрішня стабільність в державі, в тому числі законодавча. З урахуванням вказаного, вітчизняному законодавцю необхідно врахувати обидві ці складові з метою сприяння бізнесу в Україні, тому необхідний подальший аналіз зарубіжного досвіду задля виявлення кращих світових практик регулювання господарської діяльності та її захисту.